

podmínky, odeběre-li zákazník současně také zboží, po němž je jen po-
ptávka chabá a zdrženlivější. Nátlaku takovému, činiti výdaje na věci,
na nichž zákazník nezáleží, na jejichž nákup snad prostředky jeho ne-
stačí a jichž by se jinak zřekl pro jiné potřeby nutnější, nátlaku to, který
nelze srovnati se zásadou spořivého a účelného upotřebování případných
prostředků tím kterým spotřebitelem, čelí ustanovení §u 13 zákona o vá-
lečné lichvě. Ježto zmíněné zásadě a z ní prýstící snaze spotřebitelů
příčí se též ukojení méně naléhavější potřeby na úkor potřeby náleža-
vější, nelze dle účelu zákona rozeznávati, zda náleží zboží, které se zá-
kazník vnučuje, ku předmětům potřeby čili nic. Ostatně při rozsáhlosti
pojmu »předmětů potřeby« zbýval by jinak pro pojem »jiné zboží« jen
malý počet předmětů přepychových, a zákonem zamýšlené ochrany ne-
dostalo by se právě spotřebitelům nezámožným, nemajetným, chudým,
kteří za drahoty ukojí stěží potřeby nejnaléhavější a pro které všelijaké
věci, sloužící jiným potřebám, jsou přepychem nedosažitelným. Ani do-
slov zákona neposkytuje opory pro výklad stížnosti, že jiným zbožím jsou
výhradně druhy zboží, které nejsou předmětem potřeby. Vždyť pojem
zboží pojímá veškeré věci movité, jimiž se obchoduje. Nezáleží tedy na
tom, že sčěžovatelka vnucovala svědkyni zboží, které možno považovati
za předmět potřeby. Budiž podotčeno, že nemůže býti nejmenší pochyb-
nosti o tom, že nové brambory, prodávané prvního srpna 1921, jsou
předmětem potřeby, kdyžtč nové brambory dovážejí se již od konce
června na trhy ve množstvích tak značných a za ceny takové, že služí
k výživě veškerého spotřebitelstva na místě starých bramborů, namnoze
již nepoživatelných. Zákon o válečné lichvě neobsahuje ustanovení, že
jeho platnost je obmezena na určitou dobu, a nepozbyl proto platnosti
tím, že mírová smlouva versailská ze dne 28. června 1919, vyhlášená ve
sbírce zákonů a nařízení dne 22. června 1921, stanoví, že dobou, kdy
smlouva nabude působnosti, končí se stav válečný. Důsledkem skon-
čení válečného stavu je dle věty následující obnovení oficiálních styků
mocností, na válce zúčastněných, a jen pro tento důsledek bylo vřa-
děno ustanovení ono. Zákon o válečné lichvě však čelí neblahým zje-
vům, které plynou z mimořádných poměrů válkou vyvolaných pro záso-
bování obyvatelstva, a že tyto poměry nepřestaly formálním ukončením
válečného stavu, je notorické. Stížnost je neodůvodněna, slušelo ji zavrh-
nouti.

Čís. 1155.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).
Řetězového obchodu (pletich) nedopouští se pouhý posel.**

(Rozh. ze dne 10. března 1923, Kr II 100/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení
zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu
při krajském soudě v Mor. Ostravě ze dne 13. prosince 1921, pokud jím
byla obžalovaná Julie K-ová podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obža-

loby pro přečin podle §u 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pro rozhodování o důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. nutno počítati jak po objektivní tak i subjektivní stránce se zjištěními rozsudku nalézacího soudu. A tu zmateční stížnost obírá se pouze nesprávným právním posouzením objektivní stránky skutečností, v rozsudku obsažených, tvrdíc, že skutečnosti tyto tvoří aspoň přečin řetězového obchodu nebo spoluviny na něm, ponechává však úplně stranou zjištění nalézacího soudu o subjektivní stránce jednání, z něhož byla obžalovaná viněna. I kdyby se mohlo míti za to v souhlasu se zmateční stížností, že již sprostředkovatelská činnost může za určitých okolností tvořiti skutkovou podstatu přečinu řetězového obchodu nebo spoluviny na něm, dlužno přece zabývati se i subjektivní stránkou tohoto trestného jednání, která vyžaduje, by si obžalovaná byla vědoma, že se zbytečně vsunuje do převodu zboží z výroby do spotřeby a že ho spotřebiteli oddaluje. Nalézací soud však, označiv obžalovanou jako sprostředkovatelku, která ukazovala neznámým ženštinám, dopravivším do M. podloudně čokoládu, čaj a mandle z Německa, cestu ke kupci G-ovi, kterému bylo zboží prodáno, a jako poslici oněch ženštin, zjistil současně, že obžalovaná jednala bez veškerého úmyslu na obchodování a bez veškerého skutečného obchodování tímto zbožím. Tímto zjištěním, že obžalovaná vůbec neměla úmyslu obchodovati, vyloučil nalézací soud i vědomí obžalované, že se zbytečně do převodu onoho zboží z výroby ke spotřebiteli vsunula, zdůrazniv tuto okolnost poukazem na to, že u obžalované nešlo vůbec o obchodování dovezeným zbožím. Jakmile však schází obžalované tato subjektivní náležitost řetězového obchodu, není možno tvrditi, že jest splněna tato skutková podstata. Není však možno v tomto případě ani míti za to, že obžalovaná napomáhala řetězovému obchodování oněch tří neznámých ženštin, neboť nalézací soud nezjistil, že obžalovaná věděla, že s čajem, mandlemi a čokoládou má se řetězově obchodovati, nýbrž, pokládaje obžalovanou za poslici, vyloučil tím po subjektivní stránce každou souvislost jednání obžalované s jednáním oněch neznámých tří žen i pro případ, že obchodovaly řetězově; chybí proto i spoluvině podle §u 5 tr. zák. subjektivní podklad. Zmateční stížnost nemá proto pravdu, domáhajíc se zrušení rozsudku nebo rozhodnutí ve věci samé a odsouzení obžalované pro přečin řetězového obchodu, pokud se týče spoluviny na něm. Zmateční stížnost opustila již sama právní kvalifikaci zjištěných skutečností se stanoviska jiných pletich §u 11 čís. 4 zákona lichevního, leč hledíc k §u 262 tr. ř., jest se při uplatnění důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. zabývati i touto kvalifikací jednání obžalované. Ani tu však nemůže míti zmateční stížnost úspěchu, neboť nalézací soud i v tomto bodě vyloučil subjektivní náležitost jiných pletich, která záleží v tom, že si obžalovaná musila býti vědoma nedovolenosti svého jednání a způsobilosti jeho, stupňovati cenu prodávaného zboží. Nalézací soud zjistil, že obžalovaná neměla subjektivního vědomí, jak ho vyžaduje skutková podstata pletich, odůvodnil

toto zjištění a zrušovací soud jest na toto zjištění vázán. Naprosto nezáleží na tom, z jakého důvodu si nebyla obžalovaná subjektivní náležitosti přečinu jiných pletich vědoma.

Čís. 1156.

»Spoluzlodějem« (§ 174 II. a) tr. zák.) jest pouze osoba, jež, vědouc, že jde o krádež, při činu spolupůsobí.

(Rozh. ze dne 12. března 1923, Kr II 98/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Josefa H-a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 3. prosince 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 171 a 174 II a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným pouze přestupkem krádeže dle §u 460 tr. zák.

D ů v o d y:

Soud nalézací zjistil, že stěžovatel ve společnosti spoluobžalovaného Františka S-a odcizil 3 stromy v ceně 150 Kč. Odsoudil pak stěžovatele pro zločin krádeže dle §§ 171 a 174 II. a) tr. zák., ačkoliv spoluobžalovaného S-a z obžaloby sprostil. Zmateční stížností, dovozující provedením důvodu zmatku §u 281 čís. 10 tr. ř., že obžalovaný Josef H. při správném použití zákona neměl býti uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 171, 174 II. a) tr. zák., nýbrž jen přestupkem krádeže dle §u 460 tr. zák., dlužno přiznati oprávněnost. Neboť zločinná kvalifikace spočívá v tomto případě dle rozsudku prvního soudu jen v tom, že prý spáchal stěžovatel krádež ve společnosti Františka S. Než § 174 II. a) tr. zák. předpokládá spáchání krádeže ve společnosti s p o l u z l o d ě j e. »Spoluzlodějem« jest však již dle gramatického výkladu jen osoba, která, vědouc, že jde o krádež, při činu spolupůsobí. Jelikož František S. tímž rozsudkem sprostěn byl z obžaloby pro týž zločin zjištěním, že spolupůsobil při kácení a odvezení stromu, pro jichž krádež Josef H. byl odsouzen, nevěda, že účastní se jednání z l o d ě j s k é h o, padla tím i u Josefa H-a jediná okolnost, o niž opírá se zločinná kvalifikace krádeže. Jest proto jeho odsouzení pro z l o č i n krádeže právně pochybeným. Oprávněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověti a, ježto není závady, by soud zrušovací skutečnost, že obžalovaný nespáchal krádež »ve společnosti«, na základě spisů sám nezjistil, bylo hned uznati ve věci samé.

Čís. 1157.

Zločinné kvalifikace dle §u 176 II. a) tr. zák. nezakládá předchozí potrestání pro jiný majetkový delikt nežli krádež, aniž odsouzení pro krádež, byl-li pachatel napotom amnestován.

(Rozh. ze dne 12. března 1923, Kr II 125/22.)